

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret
FRA: Høgskoledirektøren

Dato: 20.01.02
Arkiv: 01/3352
HS-sak: 5/2002

SAK: FASTSETTING AV OPPTAKSTALL STUDIEÅRET 2002/2003

Tidl. sak(er): 64/97, 3/98, 2/99, 88/99, 7/00, 106/00, 107/00, 2/01, 13/01, 27/01 og 87/01.

Kopi til:

Vedlegg:

1. Brev fra AHS av 15.11.01 vedr. opptak 2002.
2. Brev fra AHS av 15.11.01, vedr. opptak til barnevern 2002.
3. Brev fra AHS av 15.11.01 vedr. opptak til desentralisert vernepleier 2002.
4. Brev til KUF av 13.12.01 vedr. opptak til desentralisert vernepleier 2002.
5. Saksframlegg for avdelingsstyret AHS av 14.01.02.
6. Tabell fra ALT av 07.01.02.
7. Saksframlegg for avdelingsstyret ved AFT.
8. Notat fra AITeL av 07.01.02.
9. Notat fra AØA.
10. Oversikt over disponering av måltall 2002/2003.

INNLEDNING

Høgskolestyret må hvert år fastsette tall for opptak av nye studenter til høgskolens utdanninger. Dette vedtaket danner bl.a. grunnlag for at det kan gjøres nasjonale vedtak om lukking av studier. Til grunn for fastsetting av tall for opptaket ligger en rekke parametere som:

- Pålagt minsteopptak fra UFD i tildelingsbrevet
- Høgskolestyrets vedtak om fordeling av måltall for 2002, jf sak 84/2001
- Budsjettedtak for 2002, jf sak 85/2001

Med utgangspunkt i disse kjente faktorene er avdelingene bedt om å framsette forslag om opptakstall for høsten 2002. Opptakstallet må altså fastsettes slik at høgskolen oppfyller sine forpliktelser og innenfor rammen av det budsjett avdelingene er tildelt for 2002.

I det følgende vil høgskoledirektøren kort redegjøre for de enkelte avdelingenes forslag. For en mer detaljert framstilling vises til vedlagte kopier av brev fra avdelingene.

Avdeling for helse- og sosialfag:

Avdelingen har ikke fremmet et endelig forslag om opptakstall. Dette blir behandlet i avdelingsstyret 23.01.02, dvs. etter at HS-saken er sendt ut. Resultatet av behandlingen vil bli forelagt høgskolestyret i møtet. Foruten tidligere vedtak i høgskolestyret har høgskoledirektøren i denne saken tatt utgangspunkt i diverse brev fra avdelingen av 15.11.01, samt saksframlegg for avdelingsstyret.

For sosionomutdanning, ergoterapeututdanning og fysioterapeututdanning følger forslagene pålegg fra UFD, og vil derfor ikke bli kommentert nærmere.

Vernepleierutdanning

I brev av 15.11.01 har avdelingen gått inn for å gjennomføre et opptak til desentralisert vernepleierutdanning i fjellregionen, til tross for at høgskolen har mistet studieplassene knyttet til tilsvarende utdanning i Molde. Av hensyn til kunngjøring gjennom Samordna opptak har rektor behandlet denne saken på fullmakt. Rektor har godkjent etablering av en deltids desentralisert vernepleierutdanning på Røros. Det totale måltallet for utdanningen fordeles med 70 i Trondheim og 12 på Røros. UFD er orientert om dette vedtaket gjennom høgskolens brev av 13.12.01.

Siden utdanningen går på deltid over 4 år, vil dette kunne medføre et misforhold mellom måltall og opptak. Det er i hovedsak to måter å gjøre dette på:

1. Opptak av 12 personer. Dette medfører en underoppfylling av måltallet de tre første årene, men sett over hele perioden på 4 år, blir det samsvar mellom måltall tildelt fra UFD og disponert måltall til formålet. I dette tilfellet vil en ha et måltall på 9 hvert år i 4 år. Avdelingen vil samtidig få budsjett for et måltall på 12 hvert av de tre første år, men ingen tildeling for det 4. året. Avdelingen vil måtte løse dette gjennom underforbruk de tre første år, og overføring av midlene til det 4. året.
2. Opptak på 15 personer. Dette vil gi et disponert måltall på 12 hvert år i 4 år. Samlet disponert måltall vil derfor bli i samsvar med UFDs tildeling de tre første årene, men gir et "ekstra" måltall til denne utdanningen det 4. året. I det 4. året (studieåret 2005/2006) vil dette måltallet måtte dekkes av avdelingens frie måltall. Det gir altså en binding for et studieår relativt langt fram i tid. I studieåret 2005/2006 vil det også gi konsekvenser i form av reduserte frihetsgrader for opptak til videreutdanning. Alternativt vil dette kunne dekkes ved redusert opptak på vernepleie i 2005. En slik løsning vil kunne innebære at vi ikke fyller pålagt opptak til vernepleierutdanningen dette året, og vi vil ytterligere få en måltallsvirkning som strekker seg over tre år.

Slik høgskoledirektøren forstår saksframlegget for avdelingsstyret ved AHS, går avdelingsdirektøren inn for å velge modell 2 ovenfor. Høgskoledirektøren går inn for å legge modell 1 ovenfor til grunn for opptak til vernepleierutdanning. Dette er den løsningen som totalt sett gir best disponering av måltall innenfor vernepleierutdanning, og som gir færrest bindinger for framtiden.

Sykepleierutdanning

I sak 87/01 behandlet høgskolestyret søknad om omdisponering av studieplasser fra sykepleierutdanning til audiografutdanning. Høgskoledirektøren går inn for å fastsette opptakstallet for sykepleierutdanning til 225 i samsvar med pålegget fra UFD. Samtidig gis rektor fullmakt til eventuelt å endre dette når det foreligger svar på søknaden om omdisponering.

Avdelingen ber styret om å søke UFD om å fastsette en kvote på 10 studieplasser for søkere fra Neadalføret (i praksis Selbu og Tydal Kommuner). Plassene tas innenfor det ordinære antallet plasser til sykepleierutdanning. Høgskoledirektøren har prinsipielt ingen motforestillinger til dette. Sett fra høgskolens side vil en slik kvote være en hensiktsmessig

måte å bidra til å dekke mangelen på kvalifisert personale i regionen. Det er likevel problemer knyttet til etablering av en slik kvote:

- Det synes å være i motstrid til UFDs etablerte politikk for fastsetting av kvoter. På ordinære fulltidsutdanninger er det i hovedsak bare etablert to slike kvoter: kvote for søkere bosatt i de tre nordligste fylkene og kvote for samiske språkbrukere, og disse gjelder bare for enkelte høyskoler. Det er normalt bare til desentraliserte studier at det er fastsatt kvoter for søkere fra mer avgrensede regioner.
- Den foreslåtte kvoten har et meget begrenset geografisk dekningsområde. UFD har presisert at slike kvoter ikke må gjelde et for begrenset område. Denne holdningen ble avspeilet ved etablering av regional tilhørighet som kriterium for opptak til sykepleierutdanning i Orkdal i 2001. Her måtte høyskolen øke antall kommuner til 10 for å få det godkjent av UFD.
- Studiet er kunngjort gjennom Samordna opptak uten opplysninger til søkere om at det eksisterer noen slik kvote.
- Avdelingen har ikke gitt nærmere opplysninger om hvilke krav som må oppfylles for å tilhøre kvoten.

Til tross for at det finnes innvendinger går høyskoleledelsen inn for at høyskolens leder sender søknad til UFD om etablering av en slik kvote for opptaket i 2002. I denne forbindelse må AHS gjøre nærmere rede for hvilke kriterier som må være oppfylt for at en søker skal tilhøre kvoten, og hvordan dette skal dokumenteres.

Audiografutdanning

Høyskoleledelsen viser igjen til behandlingen av sak 87/01 vedrørende omdisponering av studieplasser fra sykepleie. I framlegget fra avdelingsstyret går en inn for et opptak på 40, som framkommer gjennom at hele omdisponeringen fra sykepleie benyttes til økt opptak på audiografutdanning. Høyskoleledelsen minner om at selv om omdisponering innvilges, vil det bare kunne bli snakk om et opptak på 33-34 studenter. Dette fordi en må ha studieplasser tilgjengelig for oppbygging av det 3. studieåret. For årene 2002/3 og 2003/4 vil differansen på 6-7 kunne benyttes til økt opptak for videreutdanning. Dette vil ikke gi lengre bindinger enn at plassene kan frigjøres for oppbygging av det tredje studieåret på audiograf..

På samme måte som for sykepleierutdanning går høyskoleledelsen inn for at opptakstallet nå fastsettes i samsvar med pålegg fra UFD, dvs. opptak på 20, og at rektor gis fullmakt til endringer.

Barnevernspedagogutdanning

For høsten 2001 reduserte KUF opptaket til utdanningen fra 90 til 75. Det reduserte opptaket er videreført for opptaket til studieåret 2002/2003. Avdelingen ber i ulike skriv om:

- At høyskolestyret søker UFD om gjenoppretting av et opptak på 90 (brev av 15.11.01).
- At høyskolestyret stiller frie måltall til disposisjon for et opptak på 90 (brev av 15.11.01).
- At avdelingen selv bruker noen frie plasser (5) til økt opptak (saksframlegg for avdelingsstyret).

Høyskolestyret benyttet ikke frie måltall til dette i fordelingen i sak 84/2001.

Høyskoleledelsen anser det som formålsløst å sende ny søknad om dette til UFD. Slik søknad ble sendt i 2001, uten at dette førte fram. En kan ikke se at det har kommet til nye argumenter som skulle gjøre det lettere å få aksept for dette i år.

Høgskoledirektøren vil heller ikke gå inn for at det brukes avdelingens frie måltall til dette. En slik løsning vil binde dette måltallet for tre år, og reduserer i så måte høgskolestyrets, allerede begrensede, handlingsrom. En slik disponering vil også redusere evnen til opptak på videreutdanninger innen helse- og sosialfag i årene 2003/4 og 2004/5.

Ut fra dette foreslår høgskoledirektøren et opptak til barnevernspedagogutdanning på 75, hvilket er i samsvar med pålegg fra UFD.

Videreutdanninger

Avdelingen har fått tildelt eget måltall (7) for opptak til Barn og unges oppvekstvilkår. Dette tilbudet er på 5 vekttall. Høgskoledirektøren går derfor inn for at det fastsettes et opptak på 28 personer til dette tilbudet.

I tillegg har avdelingen 45 plasser disponibelt til opptak på videreutdanninger. I saksframlegget til avdelingsstyret går det fram at det er helsesøster og veiledning og konsultasjonsmetodikk som er de prioriterte utdanningene. Når det gjelder veiledning og konsultasjonsmetodikk, "skylder" høgskolen fortsatt et opptak på 20 personer (10 heltidsekvivalenter) på grunn av tidligere omdisponeringer fra sykepleie. Høgskoledirektøren har som tidligere nevnt ikke gått inn for å øke opptaket til barnevern ut over 75. De fem plassene som avdelingen har foreslått til dette formålet (framlegg for avdelingsstyret), foreslår høgskoledirektøren å disponere til økt opptak på veiledning og konsultasjonsmetodikk. Samlet foreslår høgskoledirektøren et opptak på 30 personer til helsesøsterutdanning, og 30 personer til veiledning og konsultasjonsmetodikk.

Øvrige forhold

I saksframlegget for avdelingsstyret presenteres det en problemstilling knyttet til det som betegnes som manglende samsvar mellom gjennomsnittlig måltall og høstmåltall for 2001, og en ber høgskoledirektøren finne en løsning på dette.

Utgangspunktet er at avdelingen overoppfylte måltallet høsten 2001 for å dekke det gjennomsnittlige måltallet, og dermed får en også overoppfylling våren 2002. En kan derfor slutte at det måtte foreligge en underdekning av måltall våren 2001. Ved fastsetting av opptak for 2001/2002 ble høgskolestyret gjort oppmerksom på at avdelingen ønsket opptak på flere studenter enn det måltallet skulle tilsi for høsten 2001. Høgskoledirektøren gjengir følgende fra saksframlegget i 2001:

"...AHS fikk tildelt et måltall på 2058 for høsten 2001. Avdelingens oversikt over disponering av måltall fra høsten viser et høyere tall enn dette – 2083. Dette kan indikere at det foreslåtte opptaket til videreutdanningene er for høyt. Siden mange av videreutdanningene går over to år, vil dette kunne føre til uheldige begrensninger i høgskolestyrets frihetsgrader i 2002. Et "stort" opptak hvert annet år, gir lengre binding enn et "mindre" opptak hvert år. Med et så vidt stort opptak til toårige deltidsutdanninger, får avdelingen (og høgskolestyret) svært liten frihetsgrad i 2002. En evt. reduksjon i måltall i 2002 (hvilket ikke er usannsynlig), vil da med stor sannsynlighet måtte føre til redusert opptak på helsesøsterutdanningen.

Høgskoledirektøren legger til grunn at overopptak i forhold til måltall ikke kan gi slike bindinger. I prinsippet er høgskolestyrets tildeling av studentmåltall et minstemål for hvor mange studenter avdelingen skal ha. Dersom en avdeling ønsker å ha flere studenter/ta opp flere studenter enn dette, bør dette i prinsippet være greit. Dette har for eksempel ofte vært situasjonen ved AØA. Det er imidlertid knyttet følgende forutsetninger til dette:

- *Den finansielle belastningen må bæres innenfor ordinær budsjetttildeling basert på høgskolestyrets fastsetting av studentmåltall for en periode. Dette gjelder både det første året og ved evt. flerårsvirkninger.*
- *Et overopptak (og dermed flere studenter enn måltallet) skal ikke brukes som argument for å øke måltallet, eller svekke høgskolestyrets senere muligheter for omdisponering av måltall (for eksempel ved reduksjoner).*

På dette grunnlag finner høgskoledirektøren ikke grunnlag for å foreslå endringer i avdelingens forslag til opptakstill."

På dette grunnlaget finner ikke høgskoledirektøren at det er grunnlag for endring av avdelingens måltall eller budsjett. Overopptaket høsten 2001 må bæres innenfor avdelingens tildelte rammer.

Avdeling for informatikk og e-læring

Avdelingen har foreslått et opptakstill som er fullt ut i samsvar med tidligere års opptak, og med høgskolestyrets vedtak om disponering av måltall. Høgskoledirektøren har ingen merknader til forslaget.

Avdeling for lærerutdanning og tegnspråk

Avdelingens forslag innebærer i hovedsak et opptak for 2002 som tilsvarer opptaket for 2001. For allmennlærerutdanning, tegnspråk, døvetolk og ordinær videreutdanning er det ingen endringer. Høgskoledirektøren har ingen merknader til dette.

Avdelingen foreslår et opptak på 10 til påbygging i spesialpedagogikk, hvilket er i samsvar med høgskolestyrets vedtak om fordeling av måltall.

Ut over det som framgår av avdelingens tabell legger høgskoledirektøren til grunn av det skal fastsettes et opptak på 10 til allmennlærerutdanning for døve. Dette studiet har opptak hvert annet år, og det skal etter dette gjennomføres opptak i 2002.

Avdeling for teknologi

Avdelingen har ikke framlagt et endelig forslag til opptakstill. Høgskoledirektøren tar derfor utgangspunkt i saksframlegg til avdelingsstyret. Høgskolestyret vil bli orientert om avdelingens behandling i møtet.

Det er bare små endringer i avdelingens forslag i forhold til tidligere år. Høgskoledirektøren merker seg at avdelingen nå fremmer et forslag til opptak på bioingeniørutdanningen som er i samsvar med departementets pålegg.

For realfagsenheten er det kommet en endring i forhold til vedlagte framlegg for avdelingsstyret. Det foreslås et opptak på 92 personer i stedet for 60 til dette studiet. Endringen er framkommet for å sikre at avdelingen fyller måltallet for 2002. Det vil bli utarbeidet et revidert saksframlegg for avdelingsstyret.

UFD har fastsatt et samlet måltall for opptak på 425 studenter til to- og treårig ingeniørutdanning. Av dette faller 330 på AFT. Tidligere år har 50 plasser vært disponert til toårig ingeniørutdanninger. Avdelingen har i år foreslått å redusere dette til 40, og med en tilsvarende økning på treårig utdanning. Begrunnelsen for dette finnes i sviktende rekruttering til de toårige utdanningene, bl.a. som resultat av endringer i teknisk fagskole. En slik endring vil ha som konsekvens at det over tid vil være et behov for økt måltall på ingeniørutdanningene. Dette behovet vil slå inn for studieåret 2004/5, og vil være på 10 plasser.

Avdelingen antyder at en på det tidspunkt kan søke UFD om tilførsel av måltall for å dekke dette behovet. Høgskoledirektøren slutter seg til dette, men bemerker samtidig at det er usikkert om en vil få aksept for en slik søknad. Det er også usikkert om måltall på det tidspunktet vil ha samme betydning for høgskolene som i dag. Dersom en slik søknad avslås av departementet, vil det reise spørsmål om å benytte høgskolens frie måltall for å dekke økningen. Høgskoledirektøren finner ikke å kunne foreslå slike bindinger for framtidig bruk av måltall.

Ut fra dette legger høgskoledirektøren til grunn at avdelingen reelt sett foreslår et overopptak på treårige utdanninger og et underopptak på toårige utdanninger. Dette står det avdelingen fritt å gjøre. Høgskoledirektøren presiserer likevel at dersom en ikke får innvilget økt måltall for 2004/5, vil AFT måtte dekke dette innenfor gjeldende rammer for ingeniøruddanning.

Avdeling for økonomisk-administrativ utdanning

Som konsekvens av at en i 2000 endret fra opptak til to- til treårig grunnutdanning, foreslåes det i år ikke opptak til videreutdanninger i økonomi og revisjon. Dette vil fra høsten være innarbeidet i den ordinære grunnutdanningen.

Avdelingen foreslår at det i 2002 ikke gjøres opptak til egen videreutdanning i økonomi og administrasjon for ingeniører. Høgskoledirektøren slutter seg til dette da det vil være nødvendig å benytte disse plassene til ordinær grunnutdanning og videreutdanning. Høgskolen har ikke noe pålagt opptak her, og har selvstendig fullmakt til å "nullstille" opptaket.

Avdelingen foreslår å opprettholde opptaket til videreutdanning i helse- og sosialadministrasjon. Det er god rekruttering til dette studiet, og et klart behov i markedet. På sikt mener høgskoledirektøren at avdelingen må vurdere å la disse plassene inngå i mastergradsutdanning.

I tillegg foreslår avdelingen at det gjøres opptak til to mastergradsutdanninger MPA (22) og MSc (30). For MPA stiller både HiST og HiNT studieplasser til disposisjon, og en har avklart med avdelingen at det korrekte opptakstallet for HiSTs vedkommende er 15. Studiet er utvidet fra 20 til 30 vekttall. HiST har på vegne av avdelingen bekreftet overfor UFD at det kan gjøres et opptak på 30 studenter til MSc høsten 2002. Høgskolestyret har stilt totalt 20 plasser til disposisjon for mastergradsutdanning ved avdelingen.

Selv om det er usikkerhet knyttet til hvor mange studenter som vil ta det tredje året i grunnutdanningen, legger avdelingen opp til en betydelig overoppfylling av måltallet. Dette gjelder både på grunnutdanningsnivå og masternivå. Modifiserende faktor her er at avdelingen har lav gjennomføringsgrad. Høgskoledirektøren vil ikke endre avdelingens forslaget, men legger til grunn at all overoppfylling må bæres innenfor avdelingens ordinære tildeling.

Forslag til vedtak:

“1. For 2002/2003 fastsettes opptaket ved de enkelte avdelinger som følger:

Avdeling for helse- og sosialfag	OPPTAKSTALL	
	Personer	Heltidsekvival.
Grunnutdanninger		
Audiografutdanning ¹⁾	20	20
Barnevernspedagogutdanning	75	75
Ergoterapeututdanning	90	90
Fysioterapeututdanning	60	60
Sosionomutdanning	90	90
Sykepleierutdanning ¹⁾	225	225
Vernepleierutdanning ²⁾	82	82
Sum grunnutdanning	642	642
Videreutdanning ¹⁾		
Helsesøsterutdanning	30	30
Barn og unges oppvekstvilkår	28	7
Veiledning og konsultasjonsmetodikk	30	15
Sum videreutdanning	88	52
Sum AHS	730	694

¹⁾ Kan endres dersom UFD godkjenner omdisponering av plasser fra sykepleie.

²⁾ Fordeles med opptak på 70 i Trondheim og 12 på Røros.

Avdeling for informatikk og e-læring	OPPTAKSTALL	
	Personer	Heltidsekvival.
Grunnutdanninger		
Høgskoleingeniør - Data	95	95
Høgskolekandidat drift og vedlikehold av EDB-syst.	40	40
Høgskolekandidat informasjonsbehandling	20	20
Sum grunnutdanning	155	155
Videreutdanning		
Videreutdanning i data	20	20
Webdesign og e-handel	12	12
Sum videreutdanning	32	32
Sum AITeL	187	187

Avdeling for lærerutdanning og tegnspråk	OPPTAKSTALL	
	Personer	Heltidsekvival.
Grunnutdanninger		
Allmennlærerutdanning	120	120
Allmennlærerutdanning med vekt på realfag	60	60
Allmennlærerutdanning for døve	10	10
Tegnspråk	24	24
Døvetolk	20	20
Sum grunnutdanning	234	234
Videreutdanning		
Videreutdanning for lærere	50	50
Spesialpedagogikk	10	10
Sum videreutdanning	60	60
Sum ALT	294	294

Avdeling for helse- og sosialfag	OPPTAKSTALL	
	Personer	Heltidsekvival.
Grunnutdanninger		
Bygg	60	60
Elektro/elkraft	115	115
Kjemi	30	30
Metallurgi/materialteknikk	15	15
Maskin	45	45
Transport/logistikk	25	25
Elektro, toårig	20	20
Maskin, toårig	20	20
Bioingeniør	55	55
Radiografutdanning	40	40
Næringsmiddelteknolog	85	85
Sum grunnutdanning	510	510
Videreutdanning/Annet		
Bygningsvern	7	7
Tilpassningskurs/forkurs ¹⁾	25	25
Realfagsenhet	92	46
Sum videreutdanning	124	78
Sum AFT	634	588

¹⁾ I tillegg tar AFT opp 4 forkursklasser utenom måltallet.

Avdeling for økonomisk-administrativ utdanning	OPPTAKSTALL	
	Personer	Heltidsekvival.
Grunnutdanninger		
Økonomi-administrasjon	270	270
Sum grunnutdanning	270	270
Videreutdanning		
Helse- og sosialadministrasjon	25	25
MPA ¹⁾	15	12
MSc ²⁾	30	30
Sum videreutdanning	70	67
Sum AØA	340	337

¹⁾ I tillegg tas det opp 15 personer på HiNT.

²⁾ Forutsetter endelig godkjenning fra UFD.

2. Vedtatte opptakstall gir ikke grunnlag for endret budsjett- eller måltallstildeling for 2002.
3. Opptak som fører til overoppfylling av måltall, gir ikke bindinger for senere tildeling av måltall eller budsjett.
4. Høgskolen søker UFD om at 10 studieplasser på sykepleierutdanningen reserveres for søkere fra Neadalføret. AHS må i denne sammenheng skissere kriterier for en slik kvotetilhørighet.
4. Rektor gis fullmakt til å godkjenne mindre endringer i de fastsatte opptakstall